

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22016 - Habilitats Lingüístiques per a l'Educació Infantil / 1
Titulació	Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Lluís Barceló Coblijn lluis.barcelo@uib.cat	15:00	16:00	Dilluns	10/09/2018	29/07/2019	CC06 / Ramon Llull

Contextualització

L'assignatura 'Habilitats lingüístiques per a l'Educació Infantil' és una assignatura fonamental per entendre el procés d'aprenentatge que realitza l'infant de 0-6 anys per a l'apropiació cognitiva, instrumental i cultural del llenguatge oral i escrit, en relació a l'ús escolar i social de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.

L'objectiu principal és, per tant, dotar els futurs docents d'Educació Infantil de les bases didàctiques per al desenvolupament de les quatre habilitats lingüístiques bàsiques. Es fa un èmfasi particular d'aprofundir en els coneixements sobre la configuració del llenguatge oral i escrit en llengua catalana dels infants de 0-6 anys. També s'esmenten i s'introdueixen els dos tipus de llengües: les llengües orals i les llengües signades, car els mestres poden trobar a la nostra comunitat usuaris d'aquests tipus de llengües i, com a mínim, hom hi ha d'estar familiaritzat.

Aquesta assignatura obligatòria consta de sis crèdits. Es troba situada al segon trimestre del segon curs i té un caràcter més especialitzat. Per aquest motiu, els continguts de l'assignatura també tenen a veure amb facilitar elements per a la reflexió didàctica de les habilitats lingüístiques en llengua catalana que necessitarà l'infant per al seu desenvolupament lingüístic personal i social, i el mestre per al seu desenvolupament socioprofessional i com a agent cultural.

Requisits

Per tal que l'assignatura es pugui desenvolupar de manera adequada i es puguin assolir els objectius marcats, es necessita que els alumnes tinguin un bon domini de la llengua catalana, tant pel que fa a l'expressió oral com a l'escrita i que utilitzin de manera correcta l'ortografia i els signes de puntuació.

Essencials

Segons l'Ordre ECI/3857/2007, el nivell de llengua catalana que, en finalitzar el grau, han d'haver adquirit els estudiants és el nivell C1, d'acord amb el Marc Europeu de Referència per a les llengües.

Guia docent

Per a superar satisfactòriament aquesta assignatura s'exigirà un domini correcte de la forma i de l'expressió en llengua catalana tant **oral** com **escrita**.

Competències

Específiques

- * Capacitat per identificar l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la correcta evolució (C18) .
- * Conèixer i desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació (C21) .
- * Capacitat per expressar-se amb fluïdesa oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió (C22) .
- * Capacitat per dissenyar, organitzar i avaluar contextos d'aprenentatge que atenguin la diversitat dels infants i les seves necessitats educatives singulars, la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans (C24) .
- * Capacitat per dissenyar, organitzar i avaluar contextos d'aprenentatge des d'una perspectiva globalitzadora integrant les dimensions cognitiva, emocional, psicomotora, social i expressiva (C25) .

Genèriques

- * Capacitat per adquirir estratègies per al treball col·laboratiu desenvolupant actituds de respecte a la pluralitat de perspectives, el contrast d'opinions i el respecte a la diversitat (C3) .
- * Capacitat per analitzar i desenvolupar els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil (C13) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts es presenten en tres blocs (amb vuit temes en total) diferenciats però interrelacionats.

Continguts temàtics

BLOC 1. Conceptes bàsics de lingüística

Tema 1. Conceptes bàsics de lingüística

- * Llengua
- * Llenguatge
- * Comunicació
- * Parla
- * Desenvolupament i adquisició

Tema 2. Tipus de llengües segons el canal

- * Llengües orals
- * Llengües de signes
- * Llengües xiulades

Tema 3. Tipus de llengües segons la configuració morfosintàctica

Guia docent

- * Subjecte, Objecte, Verb
- * Sintagma: Nucli i complement
- * Per què cal tenir en compte l'estructura de les llengües?

BLOC 2. Les habilitats lingüístiques

Tema 4. Les habilitats lingüístiques

- * Oir-Escoltar / Veure
- * Parlar / Signar
- * Escriure
- * Llegir

Tema 5. Desenvolupament del llenguatge

- * Desenvolupament de la percepció de sons
- * Desenvolupament de la fonologia i de la parla
- * Desenvolupament de la semàntica
- * Desenvolupament de la morfosintaxi

Tema 6. Adquisició d'habilitats lingüístiques culturals

- * Què són les habilitats lingüístiques culturals?
- * Models teòrics del procés de lectura
- * Models de Seidenber i McClelland
- * Model de Coltheart i col·laboradors
- * Rutes cerebrals de la lectura
- * Adquisició de la lectura
- * Adquisició de l'escriptura

BLOC 3. Pedagogia i exercici de la parla

Tema 7. Els jocs etnolingüístics

- * L'etnopoètica
- * Enigmes i endevinalles
- * Rondalles
- * Acudits
- * Poemes, gloses
- * Onomatopeies, embarbussaments
- * Refranys, frases fetes

BLOC 4. El marc legal

Tema 8. Legalitat i habilitats lingüístiques

- * El marc legal
- * El projecte lingüístic de centre
- * El català com a segona llengua. La immersió lingüística

Metodologia docent

En aquesta part es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial previstes a l'assignatura amb la finalitat d'aconseguir el desenvolupament i avaluació de les competències programades per a l'assignatura. Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma part del Campus Extens (UIBDigital) on hi haurà els recursos adients.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Teoria i conferències d'experts convidats	Grup gran (G)	El professor explicarà els continguts teòrics a l'aula. L'assignatura preveu la possibilitat de convidar experts en temes concrets sobre les habilitats lingüístiques a fi i efecte que puguin fer una conferència als alumnes.	30
Classes pràctiques	Pràctiques amb materials i textures diverses	Grup gran (G)	L'assignatura preveu la possibilitat de fer pràctiques que incloguin materials mal·leables (ex. fang, argila), líquids (líquids espessos com xocolata desfeta) o rígids (ex. netejapipes) amb els quals es podrà practicar l'aprenentatge de lletres i nombres.	15
Avaluació	Examen escrit sobre la Lectura 1	Grup gran (G)	L'estudiant ha de comprendre i assimilar algunes lectures relatives als continguts més importants de l'assignatura mitjançant la reflexió individual. La prova consta de preguntes que s'han de desenvolupar per escrit. És important que l'alumne escrigui aportant arguments, i que ho faci d'acord amb la normativa lingüística i amb el nivell de formalitat que requereix aquesta prova.	3
Avaluació	Exposició oral	Grup gran (G)	Exposició oral d'una part de la teoria de l'assignatura. L'exposició s'ha de fer en català estàndard. S'avaluarà el nivell de català oral, així com la claredat, coherència i cohesió de l'exposició. Serà enregistrada i s'avaluarà amb una rúbrica.	1
Avaluació	Examen teòric	Grup gran (G)	Examen tipus test sobre els continguts de l'assignatura. Cada resposta errònia restarà un 0,33.	4
Avaluació	Examen escrit sobre la Lectura 2	Grup gran (G)	L'estudiant ha de comprendre i assimilar algunes lectures relatives als continguts més importants de l'assignatura mitjançant la reflexió individual. La prova consta de preguntes que s'han de desenvolupar per escrit. És important que l'alumne escrigui aportant arguments, i que ho faci d'acord amb la normativa lingüística i amb el nivell de formalitat que requereix aquesta prova.	3
Avaluació	Prova 1 de coneixement lingüístic	Grup gran (G)	L'estudiant ha de respondre correctament les preguntes de l'examen sobre coneixement lingüístic. El futur mestre ha de demostrar que coneix la normativa de l'estàndard i el paraestàndard de la llengua catalana.	2
Avaluació	Prova 2 de coneixement lingüístic	Grup gran (G)	L'estudiant ha de respondre correctament les preguntes de l'examen sobre coneixement lingüístic. El futur mestre ha de demostrar que coneix la normativa de l'estàndard i el paraestàndard de la llengua catalana.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de bibliografia complementària	L'estudiant ha de comprendre, assimilar i reflexionar sobre els continguts d'una part del temari de l'assignatura. També haurà de realitzar els exercicis que té a la seva disposició a la plataforma de l'assignatura.	90

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula que hi ha a continuació es descriu per a cada procediment d'avaluació la tipologia, els criteris d'avaluació i els seu pes a la qualificació de l'assignatura.

Cadascuna de les parts ha de ser aprovada de manera independent: tant les proves de les lectures, com les proves de coneixement lingüístic, com la prova oral, com la prova tipus test han de ser aprovades independentment. En cas contrari, no faran promig amb la nota global.

Serà obligatòria l'assistència a un 80% de les sessions de treball presencial per a poder superar l'assignatura.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Teoria i conferències d'experts convidats

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	El professor explicarà els continguts teòrics a l'aula. L'assignatura preveu la possibilitat de convidar experts en temes concrets sobre les habilitats lingüístiques a fi i efecte que puguin fer una conferència als alumnes.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 0%

Guia docent

Pràctiques amb materials i textures diverses

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	L'assignatura preveu la possibilitat de fer pràctiques que incloguin materials mal·leables (ex. fang, argila), líquids (líquids espessos com xocolata desfeta) o rígids (ex. netejapipes) amb els quals es podrà practicar l'aprenentatge de lletres i nombres.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 0%

Examen escrit sobre la Lectura 1

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'estudiant ha de comprendre i assimilar algunes lectures relatives als continguts més importants de l'assignatura mitjançant la reflexió individual. La prova consta de preguntes que s'han de desenvolupar per escrit. És important que l'alumne escrigui aportant arguments, i que ho faci d'acord amb la normativa lingüística i amb el nivell de formalitat que requereix aquesta prova
Criteris d'avaluació	Lectura d'un text seleccionat. L'alumne ha de desenvolupar per escrit la resposta a preguntes sobre aquesta lectura. Si la redacció presenta errors de coherència, cohesió, adequació i / o correcció se'n descomptaran 0,25 punts per error(de la nota final).

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Exposició oral

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Exposició oral d'una part de la teoria de l'assignatura. L'exposició s'ha de fer en català estàndard. S'avaluarà el nivell de català oral, així com la claredat, coherència i cohesió de l'exposició. Serà enregistrada i s'avaluarà amb una rúbrica.
Criteris d'avaluació	Exposició en català estàndard d'un tema concret que està vinculat a l'assignatura. Serà enregistrada i s'avaluarà amb una rúbrica.

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Examen teòric

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Examen tipus test sobre els continguts de l'assignatura. Cada resposta errònia restarà un 0,33.
Criteris d'avaluació	Examen tipus test en el qual l'alumne ha de seleccionar la resposta adequada.

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Examen escrit sobre la Lectura 2

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'estudiant ha de comprendre i assimilar algunes lectures relatives als continguts més importants de l'assignatura mitjançant la reflexió individual. La prova consta de preguntes que s'han de desenvolupar per escrit. És important que l'alumne escrigui aportant arguments, i que ho faci d'acord amb la normativa lingüística i amb el nivell de formalitat que requereix aquesta prova.
Criteris d'avaluació	Lectura d'un text seleccionat. L'alumne ha de desenvolupar per escrit la resposta a preguntes sobre aquesta lectura. Si la redacció presenta errors de coherència, cohesió, adequació i / o correcció se'n descomptaran 0,25 punts per error(de la nota final).

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Prova 1 de coneixement lingüístic

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	L'estudiant ha de respondre correctament les preguntes de l'examen sobre coneixement lingüístic. El futur mestre ha de demostrar que coneix la normativa de l'estàndard i el paraestàndard de la llengua catalana.
Criteris d'avaluació	Prova de coneixements lingüístics. Cada error d'escriptura serà penalitzat amb un -0,25.

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Prova 2 de coneixement lingüístic

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	L'estudiant ha de respondre correctament les preguntes de l'examen sobre coneixement lingüístic. El futur mestre ha de demostrar que coneix la normativa de l'estàndard i el paraestàndard de la llengua catalana.
Criteris d'avaluació	Prova de coneixements lingüístics. Cada error d'escriptura serà penalitzat amb un -0,25.

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Presentam la bibliografia bàsica i una altra de complementària per cursar l'assignatura. A més a més, mitjançant l'eina informàtica de la intranet de Campus Extens i UIBdigital, hi haurà a disposició de l'alumne tota una sèrie de recursos d'interès per a la seva formació i la preparació de treballs i d'estudi específic en diversos arxius adjunts a l'apartat de **Recursos**.

Bibliografia bàsica

1.1. Manuals essencials de la llengua catalana:

**Alomar, A. I., Bibiloni, G., Corbera, J. i J. Melià. *La llengua catalana a Mallorca. Propostes per a l'ús públic*. Palma. Edicions del Consell de Mallorca.

Institut d'Estudis Catalans. *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona. Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Guia docent

1.2. Manuals per a complementar continguts de l'assignatura:

Andreu Barrachina, Ll. (Coord.) (2012). *Desenvolupament i avaluació oral*. Barcelona: UOC.

Bassa i Martín, R. (Coord.) (2015). *Els llenguatges de l'infant: del cos i la parla a l'escriptura*. Barcelona: UOC.

Bassa i Martín, R. (Coord.) (2015). *El llenguatge oral i escrit a l'escola: bones pràctiques*. Barcelona: UOC.

1.3. Lectures obligatòries:

S'anunciaran durant el curs.

Bibliografia complementària

Andreu Barrachina, Ll. (Coord.) (2013). *Les dificultats de l'aprenentatge de la lectura i de les matemàtiques*. Barcelona: UOC.

*Bassa, R. et al. (1991). *Llengua de pedaç. Onomatopeies i embarbussaments*. Palma: Moll.

Bassa, R. et al. (1993). *Una cosa que no és cosa... Les endevinalles a l'escola*. Palma: Moll.

Bassa, R. et al. (2009). *Ombra viatgera. Els poemes a l'Educació infantil i primària*. Palma: Moll.

**Bosch, Laura (1987): *Avaluació del desenvolupament fonològic en nens catalanoparlants de 3 a 7 anys*. Barcelona: ICE de la Universidad de Barcelona.

*Cassany, D.; Luna, M.; Sanz, G. (1993): *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó.

**Carlino, P.; Santana, D. (Coordinadores) (1999). *Leer y escribir con sentido*. Madrid: Visor.- 2a. ed.

Coll-Florit, M. (Coord.) (2013). *Llenguatge, ment i cervell. Una introducció a la psicolingüística i a la neurolingüística*. Barcelona: UOC.

Correig, Montserrat (1985): *Fonologia aplicada*. Barcelona: Rosa Sensat-Edicions 62.

Decroly, O. (1987): La funció de globalització i altres escrits. Vic: Eumo. Només el capítol IX "La funció de globalització i l'ensenyament", p. 147-188.

*Díez De Ulzurrun, Ascen (Coord.) (1998). *L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'un punt de vista constructivista. Vol I i II*. Barcelona: Ed. Grao.

**Galí A. (1971). *L'ensenyament de l'ortografia als infants*. Barcelona: Barcino.

**Voltas, Mercè et al. (1989): *La immersió lingüística a parvulari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

Altres recursos

Consulta l'apartat de " **Recursos** " de Campus Extens.